

Profesjonsmeldingen

Innspill fra Ungt Entreprenørskap

Vi i Ungt Entreprenørskap er veldig positive til at regjeringen ser på utfordringene med tilgang på kompetent arbeidskraft i Norge, at profesjonsutdanningene gir riktig kompetanse og at utdanningene bør rekruttere fra hele befolkningen. Vi har derfor tre konkrete innspill til meldingen:

- Alle profesjonsstudier må gi studentene praktisk erfaring med innovasjonsprosesser og gi dem verktøy for å delta i endringsprosesser.
- Alle lærerstudenter må få opplæring i og erfaring med metoder for innovasjon og entreprenørskap slik at de blir i stand til å undervise gjennom disse og gi sine elever entreprenørskapskompetanse.
- Beskrivelser av læringsutbytte må sikre at undervisningen gir arbeidslivsrelevans og at studentene får jobbe praktisk og med utviklingsarbeid knyttet til arbeidslivet som en del av studiene.

I en NHO-undersøkelse i 2022 oppga to av tre av deres medlemsbedrifter at de ikke fikk tilgang på riktig kompetanse. Manpower Group kom i vår med en tilsvarende undersøkelse om kompetansebehov i næringslivet der 75% av norsk næringsliv sier at de har problemer med å ansette kvalifisert kompetanse. Og ja, det handler om faglige kvalifikasjoner som IT, HR, salgs- og markedsføring, men næringslivet ser også etter generiske ferdigheter som samarbeidsevne, kreativitet, problemløsning, å ta initiativ og utholdenhet.

Dagens samfunn er preget av raskere endringer enn noen gang tidligere. Ny teknologi, kunstig intelligens og behov for grønn omstilling er faktorer som øker behov for endring. I regjeringens utsynsmelding denne våren pekes det blant annet på kompetanse for et konkurransedyktig næringsliv, kompetanse for det grønne skiftet og relevant kompetanse (og metode) som hindrer utenforskap som viktige områder i årene framover. Kompetansebehovsutvalgets rapport med tema grønn omstilling peker på de samme områdene og utfordringene. Her er også større behov for generisk kompetanse for å takle endringer og det å hindre frafall og utenforskap trukket fram.

Praktisk og grønn læring

Ungt Entreprenørskap jobber i hele skoleløpet og i hele landet med programmer som gir unge en praktisk og virkelighetsnær utdanning som imøtekommer behovet arbeidslivet har, både i dag og i fremtiden. Dette gjør vi gjennom rollen som *brobygger* mellom utdanning og arbeidsliv. Vi jobber sammen med lokalt næringsliv som del av fag og emner i skole og utdanningsinstitusjoner, og vi ser at utdanningsinstitusjonene ofte ikke har like stor innsikt og forståelse for det som skjer i næringslivet. I Ungt Entreprenørskap mener vi derfor at aktiviteter som utvikler entreprenørskaps- og innovasjonskompetanse bør inngå i alle utdanninger. En mer praktisk og virkelighetsnær utdanning vil gi studentene en bedre og raskere inngang i arbeidslivet, og det vil gi arbeidslivet raskere og enklere tilgang til relevant kompetanse. Ungt Entreprenørskap jobber med utdanning for og gjennom entreprenørskap, og metoden baseres på erfaringslæring og studentaktiv læring.

I høyere utdanning jobber vi sammen med ledelse og faglig ansvarlige. Vi har i dag aktivitet i over 20 institusjoner innen UH- og fagskolesektoren, vi når årlig over 1000 studenter med programmet Studentbedrift og 3000 studenter med Innovasjonscamp, og vi jobber ofte på tvers av studier og linjer, som f.eks. Høgskolen på Vestlandet og NTNU Ålesund der ingeniører jobber i team med sykepleiere, biologer og andre. Gjennom arbeidet med Studentbedrift tilbyr vi en studentaktiv læringsarena der studentene bygger generisk kompetanse arbeidslivet etterspør, og vi opplever en økende interesse for samarbeid med oss fra UH-sektoren. Det handler om kreativitet, samarbeidsevne, evne til problemløsning, til å ta initiativ og ansvar samt gjennomføringsevne. Gjennom å bygge bevissthet, kompetanse og kultur for innovasjon og entreprenørskap hos unge, øker også muligheter for økt verdiskaping, både i nye bedrifter, etablerte bedrifter samt i offentlig sektor.

FNs bærekraftsmål er ofte utgangspunkt når studentene utviklerforretningsideer basert på samfunnsutfordringer i Ungt Entreprenørskap sine programmer. Det grønne skiftet krever et helhetlig fokus på bærekraftig utvikling. Vektlegging av klima- og miljøkompetanse har i mange år vært del av tilbudet i høyere utdanning, men med en helhetlig tilnærming til bærekraft er det viktig at studenter også får kompetanse på hvordan økonomi og sosiale forhold bidrar til bærekraftig utvikling. Vi mener en styrking av entreprenørskap knyttet til bærekraft vil gi praktisk og nyttig læring og erfaring som enkelt kan overføres når de unge går ut i arbeidslivet. Utfordringene verden står overfor gir også muligheter til å finne løsninger, og gjennom samskapende prosesser med arbeidslivet bygger studentene erfaring med å finne bærekraftige løsninger i praksis. Eksempler på studentbedrifter som gjorde akkurat dette er [Hjární SB](#) fra 2021, [MMEDS SB](#) fra 2022 og årets vinner av NM Studentbedrift [Oslo Analytic SB](#)

I tillegg til våre eksisterende tilbud i høyere utdanning utvikler Ungt Entreprenørskap nå også et nytt program basert på uttrykt behov fra utdanningsinstitusjonene: «Innovasjon i praksis». Programmet har fokus på multikomplekse problemstillinger med næringslivet som oppdragsgiver, og skal bidra til å sikre at studentene får relevant kompetanse til å kunne håndtere den omstillingen vi har behov for i Norge i fremtiden. Programmet har vært pilotert ved sykepleieutdanningen ved Høgskolen i Molde, og er nå blitt del av et nytt emne; Helselogistikk, teknologi og innovasjon i sykepleie der 135 sykepleierstudenter gjennomførte programmet i år. Studentene jobbet med hvordan de kan bidra til innovative løsninger og forbedringer på sin egen arbeidsplass – intraprenørskap i praksis. Pilot er også gjennomført ved Lovisenberg diakonale høyskole. Programmet Innovasjon i Praksis svarer på regjeringens ambisjoner i Hurdalsplattformen om å gi høykvalitet praksis til profesjonsutdanninger. I tillegg til sykepleieutdanningen er det også gjennomført en pilot ved Universitetet i Oslo, Honoursprogrammet. Dette arbeidet blir nå videreført i en tverrinstitusjonell pilot i Oslo med blant andre OsloMet, Universitetet i Oslo, Kristiania (høyskole og fagskole), Norges Idrettshøgskole og Fagskolen i Oslo kommende skoleår.

Tidlig start hindrer frafall – og gir relevant kompetanse lokalt

Som med all annen læring er tidlig start og gjentakelse viktig, også for å bygge innovasjons- og entreprenørskapskompetanse. Ungt Entreprenørskap har i dag programmer og aktivitet i hele skoleløpet i hele landet, og vi jobber godt sammen med skoleeiere og utdanningsinstitusjoner i tråd med politiske signaler og læreplaner som gjelder for de ulike nivåene. Våre programmer

gjennomføres i tett samarbeid med lokalt arbeidsliv. Denne erfaringen er viktig for å vise unge hvilke muligheter og behov som finnes der de bor, og hvordan de selv kan være aktive bidragsyttere i eget lokalmiljø, både nå og i fremtiden. Muligheten til å prøve seg på reelle utfordringer sammen med arbeidslivet gir også ny motivasjon for mange som av ulike årsaker kan være i ferd med å falle ut av skole og arbeidsliv. Dette får vi mange tilbakemeldinger på, og her er ungdomsskolen en viktig arena. Derfor bør hele utdanningssystemet sees i sammenheng. De unge ser muligheter og får motivasjon av å se at de skaper verdier både for seg selv og sitt lokalmiljø. Ungt Entreprenørskap sin rolle som brobygger er derfor viktig sammen med konkrete insentiver som motiverer til mer og utvidet samarbeid mellom arbeidsliv og utdanningssystem.

Dagens og morgendagens elever og studenter bør oppleve en skole som forbereder dem til å leve og virke i framtidens samfunn. Da er det viktig at utdanningene får incentiver som gir de unge mulighet til å utvikle slike egenskaper og kompetanser: evne til å utforske, være kreativ, reflektere, se muligheter, samarbeide og utvikle forståelse for egen læring. Entreprenørskap i utdanning bidrar til å utvikle de unges selvtillit og selvstendighet, og bidrar til å øke motivasjon og engasjement. Dette øker læringseffekten og evne til å håndtere usikkerhet og risiko, noe som er viktig for innovasjon og nyskaping.

Dette er entreprenøriell kompetanse; fremtidens kompetanse.

Kort om Ungt Entreprenørskap:

Ungt Entreprenørskap er en ideell, landsomfattende organisasjon etablert i 1997 som sammen med utdanningssystemet, næringslivet og andre aktører jobber for å utvikle barn og unges kreativitet, skaperglede og tro på seg selv. Det gjør vi ved å tilby praktiske og virkelighetsnære undervisningsmetoder i hele utdanningsløpet, og ved å inspirere unge til å tenke nytt og til å skape verdier. Vi når årlig ca. 120.000 elever og studenter gjennom vår aktivitet.